

ההוראה

שנה

גליון שבועי

י"ל ע"י מכון הלכה חב"ד (ע"ר)

הזמן גרמא

ההוראה מ"וילך"

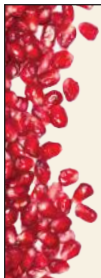
המעשה הוא העיקר: לכל לראש - בנוגע ליום השבת עצמו - "להקהיל קהילות בכל שבת להכנס בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ללמוד בהם תורה לרבים", ובפרט הלימוד בענינים השייכים למעשה בפועל - כבכל שבת. ובהדגשה יתירה בשבת פרשת "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם" .. ובודאי ישתדלו במיוחד בשבת זו ללכת - "וילך" - לבתי כנסיות ובתי מדרשות כדי להקהיל קהילות וללמוד תורה לרבים.

(משיחת ש"פ נצבים-וילך ה'תש"נ)
באדיבות 'מטה הקהלות קהילות העולמי - 770)

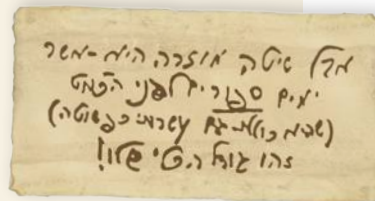
12 'מאייד' גז בשבת
טכנולוגיה בהלכה

10 תקיעות במדים
נזכרים ונעשים

6 הסכמה תחת לחץ
צדק ומשפט

**בואו
להשקיע
ולצבור
זכויות**
פרטים לאורך
עמודי העלון

מענה הרבי לא' שכתב
שהחליט לתרום 1001\$
אבל שיטה מוזרה היא -
אשר ימים ספורים לפני
הכוח"ט [=כתיבה וחתימה
טובה] (שהיא כוללת גם
עשירות כפשוטה) זהו
גודל הכלי שלו!

תפלת מוסף של ראש השנה

המתפלל ביחידות ממתי יתפלל מוסף של ר"ה? המתפלל ביחידות האם תוקע בתפלת מוסף? בית כנסת מרוצף – האם כורעים בו על הקרקע? מהו סדר הכרעה ב'עלינו לשבח'?

יום ראשון המיוחד שבמוסף ר"ה
בתפלת המוסף של ראש השנה תקנו חכמים תשע ברכות (בשונה ממוסף רגיל של שבע ברכות): ברכת קדושת היום, והיא בתוך ברכת 'מלכויות' וחותרים אותה ב'מלך על כל הארץ'; ולאחר מכן מוסיפים שתי ברכות נוספות. שלוש ברכות אלו מהוות חטיבה אחת ונאמרות יחדיו, והן נקראות: "מלכויות, זכרונות ושופרות".

ר"ה לב, א. שו"ע אדה"ז או"ח סתקצ"א ס"א וסתקצ"ג ס"א.

יום שני מוסף של ר"ה ביחיד
מי שנמצא במקום שאין בו מניין, נכון שלא יתפלל מוסף ולא יתקע בשופר בשלוש שעות ראשונות של היום (סוף זמן ק"ש). אולם בציבור, ניתן להתפלל גם בשלוש השעות הראשונות.

שו"ע אדה"ז או"ח סתקצ"א ס"ג-ד, וראה שם ס"ב ס"א. בירורי מנהגים – מועדים (להרש"י שיחי' פרידמאן) ע' 110 ע"ש. ועפ"ז עדיף לנשים לשמוע תקיעות מאוחר למרות שיאכלו לפני כן משאיכ אצל גברים שצריכים לאכול.

יום שלישי 'תקיעות דמעומד' ביחיד
במהלך תפילת מוסף של ר"ה (כשחל בחול) תוקעים 'תקיעות דמעומד' הן בתפילת לחש, והן בחזרת השי"ן. המתפלל ביחידות אינו

זמני השבוע

זמני שבת נצבים וילך:

יציאת שבת:	כניסת שבת:
19:32 ת"א	18:36 ת"א
19:29 י-ם	18:19 י-ם
19:31 חיפה	18:29 חיפה
19:31 באר-שבע	18:36 באר-שבע

זמני היום המוקדמים לשבוע ראש השנה

04:24	עלות השחר (120 דקות)
05:13	עלות השחר (72 דקות)
05:34	זמן ציצית ותפילין
06:25	הנץ החמה (זריחה)
09:29	סוף זמן קריאת שמע
10:32	סוף זמן תפילה
12:36	חצות היום והלילה
13:07	מנחה גדולה
17:29	פלג המנחה
18:46	שקיעת החמה
19:10	צאת הכוכבים

זמני היום המוקדמים לשבוע זה (אופק ת"א)

יוצא לאור ע"י מכון הלכה חב"ד (ע"ר)

קו לרב: 077-2251770

טקסט לרב: 055-7081737

מדיה הלכה: vod.smslarav.co.il

הנוגל של ההלכה: smslarav.co.il

טל/וואצאפ: 02-3011770

דוא"ל: publish@smslarav.co.il

מחלקת כרסום: 058-720-7770, Sales@smslarav.co.il

אין המערכת אחראית לתוכן הפרסומים בעלון.

לתרומות והצטרפות לאגודת התומכים:

smslarav.co.il/donate

עורכים: הרב יצחק איתן מזרחי, הרב שמואל מקמל
הגהה: הרב משה קורנוויץ

ניהול: הרב שניאור גורפינקל, הרב זלמן ברנשטיין
עיצוב ועימוד: מאיר קולטון

נא לשמור על קדושת הגיליון

סמס לרב

סמס לרב

400,000

תשובות הלכתיות אישיות במוקד "סמס לרב" שחולל מהפכה היסטורית שלא היתה כמותה בהגשת ההלכה

הצטרפו כעת וצברו זכויות

קנו לכם מניות הכי טובות בימים המסוגלים לעשירות: בטל: 058-7207770

סרוקו את הברקוד

תוקע בתפילת מוסף. ואפילו אם אדם אחר תוקע - לא יעצור בתפילה כדי לשמוע את התקיעות, מאחר ותקנת חכמים לתקוע בתפילה הינה רק כאשר מתפללים בציבור.

שו"ע אדה"ז או"ח סתקצ"ב ס"א-ב, ס"ז וס"ט. שו"ת מנחת אלעזר ח"ד סל"ז.

יום רביעי 'ואנחנו כורעים' בביב"נ מרוצף

בחזרת הש"ץ בברכת מלכות, לאמירת 'עלינו לשבח' פותחים את ארון הקודש. ובאמירת 'ואנחנו כורעים'... 'כורעים'. אם בית הכנסת מרוצף באבנים או בשיש - יש להכין מפה, מגבת וכדומה, כדי להפסיק בין פניו לבין הקרקע. אם זו רצפת קרשים, או שיש על הרצפה כיסוי פלסטיק או שטיח - אין מקפידים בזה. נשים אינן כורעות.

מחזור השלם - ספר המנהגים ע' 57. וראה פס"ד צ"צ חידושים על הרמב"ם הל' תפילה (שמב, א). רץ כצבי (עניני נשים) ס"יא אות טז.

יום חמישי סדר הכריעה ב'עלינו לשבח'

בעת 'עלינו לשבח' בחזרת הש"ץ של מוסף ר"ה (ויוה"כ), נוהגים לכרוע בסדר זה: 'כריעה' - כורעים על הברכיים וגודלי הרגליים. לאחר מכן, נשענים גם על גודלי הידיים, כשהאצבעות קפוצות וכפופות לתוך כף היד (והבוהן אינה כפופה לתוכן). 'השתחויה' - מכופפים את הראש, עד שיגע המצח ברצפה - ותוך כדי כך, מתרוממים עם הברכיים מעט מעל גבי הקרקע. ברגע זה, נשענים רק על אצבעות הרגליים וגודלי הידיים. ההשתחויה נעשית לזמן קצר ביותר: המילים שיש לכרוע בהן בתפילת 'עלינו לשבח': באמירת 'ואנחנו כורעים' - יש לכרוע. ובמילים 'ומשתחוים ומודים' - יש לעשות 'השתחויה'.

מטה אפרים סתקצ"א ס"א. ס"ה"ש תרצ"א ע' 140. וראה גם מעשה מלך ע' 261.

יום שישי הנהגת הש"ץ בכריעה ב'עלינו לשבח'

אסור לש"ץ לזוז ממקומו בשעת הכריעה, ולכן יעמוד מלכתחילה קצת רחוק מעמוד התפלה כך שיוכל לכרוע ולהשתחוות, והעומדים לידו עוזרים לו לקום.

שו"ע אדה"ז סתרכ"א ס"ב. מחזור השלם. מט"א סתקצ"ב ס"א.

כתיבה: הרב שמואל מקמל. הגהה: הרב שבתי יונה פרידמן.

הרב שמואל מקמל
מ'צ' בנוף הגליל
וחבר מכון הלכה חב"ד

משולחן
ההלכה

מדיני ראש השנה שחל בשבת

מה נפעל בראש השנה שחל בשבת? מפני מה אין יוצאים ל"תשליך" בשבת? שכח לומר "ותודיענו" בתפלה – כיצד ינהג? האם סדר יקנה"ז מעכב?

דיני ליל ב' דר"ה במוצש"ק

בתפילת ערבית של ליל ב' דראש השנה אומרים "ותודיענו", בכדי להבדיל בין קדושת השבת החמורה לקדושת החג. אם שכח לומר "ותודיענו" יאמר במקום שנזכר, עד אמירת ה' של חתימת ברכת "מקדש ישראל ויום הזכרון", אך אם כבר אמר ה' אינו חוזר.¹

בצאת יום א' דראש השנה מדליקים את נרות החג (לאחר צאת הכוכבים, ובאמצעות אש הדולקת מערב ראש השנה) – רק לאחר אמירת 'ותודיענו' בתפלת ערבית, והוא הדין לגבי יתר המלאכות המותרות ביום טוב שאסור לעשותן אם לפני אמירת 'ותודיענו'. הצריכים לעשות מלאכה (המותרת ביו"ט) קודם תפלת ערבית או להדליק נרות חייבים לומר תחילה "ברוך המבדיל בין קודש לקודש" (בלי שם ומלכות).² ליל ב' דר"ה החל במוצאי שבת (וכן כל יו"ט החל במוצאי ש"ק) סדר ברכות הקידוש –

מן התורה גם כשחל ראש השנה בשבת מצווה לתקוע בשופר, אלא שאסרו חכמים לתקוע בשופר בשבת משום שאין הכל בקיאים בתקיעת שופר, וחששו שמא ייטלו את השופר וילכו עמו בשבת אל הבקי ללמוד לתקוע, ויעבירו את השופר ד' אמות ברשות הרבים (במקום שאין עירוב). ובגמרא רמזו זאת מכך שבמקום אחד מכונה החג "יום תרועה"¹ ובפסוק אחר נקרא "זכרון תרועה"², ללמדנו שכראש השנה חל בשבת הוא "שבתון זכרון תרועה", מזכירים את התרועה אבל אין מריעים בפועל³, ובתורת החסידות מבואר כאשר ראש השנה חל בשבת, אין צורך כל כך לעורר את העונג העליון ע"י השופר, מכיוון שהעונג שבשבת פועל שהקב"ה יקבל את הבקשה להיות מלך על העולם, ולכן די בהזכרת הפסוקים בלבד.⁴

1. ראה ברכות לגב. פסחים קד, א. שו"ע אדה"ז או"ח סתצ"א ס"ד. מט"א סתקצ"ט ס"ז. שו"ת שבת הלוי ח"ט סכ"ג (אות ב). וראה פסק"ת סרצ"ד הע' 10. וראה נטע"ג ר"ה פ"ע ס"ב.
2. ראה שו"ע אדה"ז או"ח סרצ"ט ס"ז. וראה נטע"ג ר"ה פ"ע ס"א.

1. במדבר כט, א.
2. ויקרא כג, כד.
3. ר"ה כט, ב. נוש"ע או"ח סתקפ"ח ס"ה. שו"ע אדה"ז שם ס"ד.
4. ראה ספה"מ מלוקט ח"א ע' תכא ואילך.

קו ללב

22:06 - "ערב טוב, מדבר הרב חיים קדינר, איך אוכל לעזור? שלום כבוד הרב, נתקלתי בשאלה לגבי..."

180,000

תשובות הלכתיות אישיות. במקד הטלפוני "קו ללב" שהפך לכתובת האישית והמכילה לכל אחד ואחת

הצטרפו כעת וצברו זכויות

קנו לכם מניות הכי טובות בימים המסוגלים לעשירות: **בטל: 058-7207770**

סרקו את הברקוד

הינו לפי הסימן "יקנה"ז": יין ("בורא פרי הגפן"); קידוש ("אשר בחר בנו וכו"); נר ("בורא מאורי האש"); הבדלה ("המבדיל בין קודש לחול וכו" וחותם "בין קודש לקודש"); זמן ("שהחיינו"); ואין מברכים על הבשמים. בברכת "בורא מאורי האש" אין מקרבים את הנרות, וכן אין מאחדים את השלהבת שלהם ואף לא מביטים בציפורניים כבכל מוצאי שבת, אלא רק מסתכלים על הנרות בעת הברכה. מי שטעה ושינה את סדר הברכות יצא, חוץ ממקרה בו הקדים ברכת הקידוש לברכת היין, שאם עשה כן צריך לחזור ולברך ברכת הקידוש⁷.

תשליו ביום ב' דר"ה

ידוע כי בדרכו של אברהם לעקידת יצחק הגיע השטן להפריעו והתגלה אליו בדמות נהר, אולם אברהם אבינו מסר את נפשו ונכנס לתוך הנהר עד צווארו. זכר למסירותו זו של אברהם ומעוד טעמים נוספים נתקן ביום הראשון של ראש השנה מנהג ה"תשליך", על יד הנהר, באר מים או מעיין בו מצויים דגים חיים. במקום שיוכלו לראות ממנו את הדגים, שכשם שהדגים עיניהם פקוחות תמיד, כך עין של מעלה פקוחה עלינו תמיד לטובה. במשך הדורות נקבע שכאשר חל ראש השנה בשבת דוחים את ה"תשליך" ליום ב' דר"ה ומבאר הרבי שהדבר נועד למנוע תקלה כגון טלטול סידורים במקום שאין עירוב, ולכן אין יוצאים ל"תשליך" בשבת⁸.

7. שו"ע אדה"ז או"ח סתע"ג ס"ו. וראה לקו"ש חל"א ע' 191 ואילך. ספר המנהגים ע' 39.

8. תנחומא וירא כב. מנהגי מהר"ל הל' ר"ה (ע' רעז). שו"ע אדה"ז או"ח סתקפ"ג ס"ז. סידור אדה"ז במקומו. וראה ברכ"י או"ח סתקפ"ג סק"ו. מט"א סתקצ"ח ס"ד. וראה שיחת ו' תשרי תשל" (תו"מ חני"ח ע' 39 ואילך). שולחן מנחם ח"ג ע' ק"ז.

הסכמה תחת לחץ

אמיתי תובע את העמותה בה עבד על קיצוץ בשכרו ללא תיאום ואי הפרשת פנסיה לקופה עם ההטבות המיוחדות שהיתה לו. האם יש מקום לטענותיו?

אחריות ללומדים בתוכנית עליה היה מופקד, וכיוון שלא היתה לו אפשרות לחזור למקומות העבודה הקודמים שלו שכבר אוישו על ידי אחרים, אך שוכנע ע"י משפחתו לתבוע את הכסף המגיע לו כמסוכם בחוזה המקורי.

2. כאשר אמיתי החל את עבודתו אצל העמותה, כבר היתה לו קרן פנסיה פעילה בתנאים מיוחדים וסוכם שהעמותה תפריש כספים לקרן הפנסיה. אולם, בגלל המשבר הכלכלי העמותה לא העבירה את התשלומים. קרן הפנסיה התריעה בפני אמיתי כי אם לא יועברו תשלומים הוא יאבד את הזכויות המיוחדות שלו. אמיתי פנה למנהל העמותה עם המכתבים, וזה אמר ש"יהיה בסדר", אולם בפועל לא העביר את התשלומים עד למועד שקבעה קרן הפנסיה, אלא רק מאוחר יותר. כתוצאה מכך הפסיד אמיתי את התנאים המיוחדים. כעת יש מחלוקת בין הצדדים האם על העמותה לפצות את אמיתי על הנזק עקב אובדן התנאים המיוחדים, המוערך ע"י חו"ד שהביא אמיתי בסכום של 35,179 ש. העמותה אומרת שסכום זה מוגזם ונעשה בהשערה שיסודה בטעות.

אמיתי, איש חינוך מוכר וותיק, נשכר ע"י עמותה המפעילה מוסדות חינוך, כדי לעמוד בראש אחת התוכניות החינוכיות שלה. אמיתי התחיל לעבוד בתחילת שנה"ל תשע"ב ועבד בעמותה במשך 3 שנים, במהלכם קידם פרויקטים חשובים מאוד לעמותה בתחום עיסוקו.

לצערנו, כמה חודשים אחרי תחילת העבודה נקלעה העמותה לקשיים כלכליים. התקיימו כמה ישיבות בהן השתתף מנהל המנהל העמותה, אמיתי, וראשי תוכניות נוספים, בהן הוסכם על הפחתת שכר ובכלל זה לאמיתי עצמו.

אלא שכעת יש מספר מחלוקות בין הצדדים:
1. האם על העמותה לשלם לאמיתי את הפרשי

השכר:

לטענת העמותה, לאור המשבר הכלכלי הבלתי צפוי אליו נקלעה העמותה ארבעה חודשים אחרי תחילת שנה"ל, התקיימה פגישה בהשתתפות הצוות הבכיר של העמותה שכלל את אמיתי. בפגישה נדונו אפשרויות שונות, ובכלל זה, האפשרות לסגור חלק מהתוכניות. בסופו של דבר סוכם להמשיך בכל התוכניות ולהקטין את המשכורות והמלגות. לטענת המנהל בכל השנים שעברו אמיתי דרש לקבל תשלום עבור קרן השתלמות ואת התשלום על גיוס התרומות, ולא הזכיר את נושא הפחתות השכר. לטענתו, זה מלמד שאמיתי מחל על כך ותביעתו כעת נעשתה בחוסר תום לב.

אמנם, לטענת אמיתי לא היתה הסכמה על הורדת השכר, אלא אסיפה בה הכריז המנהל על כך. הוא המשיך לעבוד בתנאים החדשים מתוך

ונשאלת השאלה האם ניתן לומר (כדברי המנהל) שהיות ואמיתי המשיך לעבוד בסכום נמוך - הרי ש"סבר וקיבל" את סכום זה או שלא? ומה באשר לתנאי הפנסיה המיוחדים של אמיתי?

הגוגל של ההלכה

בקרו
אתר
חדש!

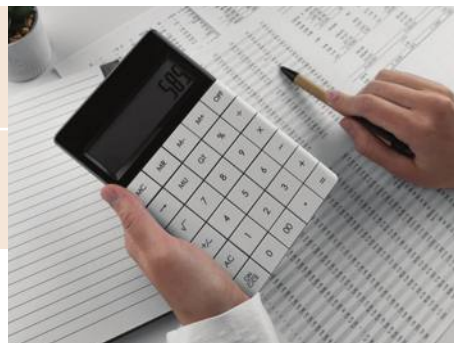
5,000,000

חיפושי שאלות בגוגל של ההלכה,
הנגשת ההלכה נפתחה לפני ככל העם
בטכנולוגיה מתחדשת ועיצוב מתקדם

הצטרפו כעת וצברו זכויות

קנו לכם מניות הכי טובות
בימים המסוגלים לעשירות:
בטל: 058-7207770

סרקו את הברקוד

תשובה בקצרה אכן צודקים דברי המנהל ובהמשך עבודתו של אמיתי ניתן לומר שמחל על הפחתת השכר. את שאר התשלומים (אם ישנם) יש לשלם כדין וכמסוכם, ובנוסף - 80 אחוז מהיקף הנזק לקופת הפנסיה.

תשובה בהרחבה אמיתי טען שההסכם ביניהם לא היה קצוב בזמן, וממילא, בתחום ההוראה ההסכם הוא לכל היותר למשך שנה אחת. לפיכך, גם אם הפחתת השכר נעשתה ללא הסכמה, הרי שהחלטת אמיתי להמשיך ולעבוד בשנה השנייה - היתה על דעת השכר המופחת. טענת אמיתי שעשה זאת למען הלומדים בתוכנית שלו ראויה להערכה רבה, ובכל זאת משמעותה היא הסכמה לתנאים המופחתים.

זאת ועוד, לטענת המנהל, האפשרויות שעמדו על הפרק הם לבטל תוכניות או לקצץ, והיתה הסכמה על קיצוץ. אמיתי הגיב לכך שהוצג לו "אולטימטום" על פיו עליו לבחור בין קיצוץ לבין סגירת התוכניות. כלומר, יש הסכמה שאלה היו האפשרויות שעמדו על הפרק. כיוון שהדבר מוסכם וכיוון שנטען על ידי המנהל שהדבר אירע עקב מעילה שלא היה ניתן לצפות, קושי בלתי צפוי זה הוא בגדר אונס ושאפשר לעמותה לבטל את ההסכם עם אמיתי ולפטר אותו באופן מיד.

ממילא לא מדובר על אולטימטום שהוצג לתובע אלא על הבהרה כי אלה האפשרויות העומדות על הפרק והמותרות על פי דין. על כן, כאשר אמיתי החליט להמשיך לעבוד הוא קיבל על עצמו את התנאים המופחתים.

לגבי הפנסיה: ראשית, שגה המנהל ועבר

מנהגים ומקורותיהם

לדוד ה' אורי וישעי אמירתו פעמיים בכל יום

אמירת המזמור פעמיים ביום באה לבטא עניין של עדות, בהתאם למבואר בעניין אמירת קריאת שמע "פעמים בכל יום" מהווה ב' עדויות³. מעין זה מבואר בענין אמירת "ויכולו" בליל שבת פעמיים במהלך התפילה כדי שיהיו שתי עדויות, כך גם בענין אמירת "לדוד ה' אורי וישעי" על ידי אמירתו ב' פעמים מתהווה עניין עדות, אשר בכח שני עדים לשנות את המציאות⁴. מעניין לציין: הסיבה שהמילה "לולא" כתובה באותיות אלול מהסוף להתחלה, ביארו שזהו רמז לאדם להחזיר ראשו ממרוצתו כל השנה ולברוק מה היה מאחוריו⁵.

3. מרומז באותיות הגדולות שבפסוק, אותיות ע.ד.

4. לעיון נוסף: דברי יוסף (כץ) עמ' קסג ואילך, מאמרו של הר"י חביב בנושא, צלותא דאברהם עמ' ת, שער הכולל פ"א סכ"ח סידור עם ציונים והערות (רסקין) עמ' קפח ואילך.

5. שער המלך שער א פ"א לאלול.

כתב ע"י הרב אברהם דובקין, לתגובות: publish@smstarav.co.il

מעלת אמירתו פעמיים ביום:

מנהג חב"ד לומר מזמור כז בתהלים - 'לדוד ה' וישעי' החל מיום א' דר"ח אלול ועד הושענה רבה!. להלן הטעם לאמירתו פעמיים בכל יום:

בהתוועדות שבת קודש פרשת תבוא תש"ל²: אשר במנהג ישראל שאומרים המזמור "לדוד ה' אורי וישעי" פעמיים בכל יום: בשחרית ומנחה (או לפי מנהג נוסף בערבית, כפי המנהגים השונים בזה), הנה בפעם השנייה שאומרים מזמור זה מתווסף יותר, כלומר, למרות שכבר בשחרית המתפלל אחז בדרגה של "ה' מעוז חיי", הנה בהגיע תפילת מנחה והוא אומר מזמור זה שוב - הרי גם הענין ד"לדוד ה' אורי" הוא בדרגה גבוהה יותר.

1. היום יום 7 במנ"א, סידור, ספר המנהגים עמ' 17.

2. שיחות קודש תשל"ח ב' עמ' 498.

שמח גם בפרונט.
www.IsrolikBash.Band
058-6697701

יצאריה

RED770.CO.IL

בואו לחוות את הקניה הטובה ביותר

אלא כבשר ויין

החנות הגדולה בארץ עם כל מוצרי שחיתת ליובאוויטש

בטי • עופות • דגים • מפואים • פירות
וירקות • יינות ומשקאות • דליקטסים
מוצרי מכולה • קולינריה • כלים ועוד

ז'בוטינסקי 43
קריית מלאכי

שירות לקוחות: 08-6511770

שוונה הלכות

רבבות קוראים

בעלון "שוונה הלכות" שהפך לחובה
בכל בית כנסת ובכל בית חסידי

הצטרפו כעת וצברו זכויות

קנו לכם מניות הכי טובות
בימים המסוגלים לעשירות:
בטל: 058-7207770

סרקו את הברקוד

> 'בדק ומשפט' המשך מעמוד 7

על איסור "לפני עור" כאשר הטעה את אמיתי לחשוב ש"יהיה בסדר" למרות שלדבריו כעת לא היה לו ידע מקצועי שתמך בהערכה זו, כשהדבר תמוה ביותר: מה ראה המנהל להטעות את אמיתי? מדוע לא אמר לו דברים כהווייתם: "לא נעמוד במועד התשלום שקבעה הקרן בגלל המשבר, ואינני יכול להבטיח לך שהזכויות שלך לא ייפגעו, כדאי שתשלם בעצמך ונחזיר לך בהמשך".

אמנם, לגבי חיוב ממון על הנזק שנגרם יש לעיין:

לגבי מי שנתן עצה שגויה שגרמה לנזק נפסק שכאשר אדם שאינו מומחה נתן עצה בחינם והיה ברור שהנועץ יסמוך על עצתו, והעצה גרמה לנזק - על היועץ לפצות את הנועץ על הנזק.

והנה, ברור שכאן העצה ניתנה בחינם, וברור שהמנהל איננו מומחה. כמו כן, האמירה "יהיה בסדר" פירושה שהמנהל קובע שלא ייגרם לתובע נזק מאי ההפקדה. ממילא יש לדחות את טענת המנהל שפירוש המילים "יהיה בסדר" הוא שהכסף יופקד בעתיד ללא התייחסות לנזק שעלול להיגרם, כיוון שהנושא שעמד על הפרק הוא הנזק.

אם כן, השאלה היחידה היא האם "היו הדברים מראים שהוא סומך" (כלשון ההלכה) על עצתו של המנהל. לכאורה הדבר איננו חד משמעי, אולם, הדברים נוטים שאכן המנהל הבין שאמיתי פנה אליו ורק אליו. זאת, מלבד איסור "לפני עור" שצויין לעיל. לפיכך, יש לחייב את העמותה ברוב הנזק שנגרם, בשיעור של 80 אחוזים, בכפוף לחוות דעת תקינה שיגישי אמיתי בהתאם לנתונים המדויקים של תלושי המשכורת שלו עד סיום עבודתו.

מקורות: שו"ע ח"מ ש"י ס"ו, שלג ס"א, ובנו"כ ש"ס; רמב"ם רוצח ושמירת הנפש פ"ב הי"ד; פס"ד אח"י 17917.

אין במדור זה משום פסיקה הלכתית ויש לפנות לרב או לבית ההוראה בכל מקרה לגופו **נכתב ע"י הרב יצחק איתן מזרחי, לתגובות:** publish@smstarav.co.il

זכרים
ונעשים

סיפור לשבת

תקיעה במדים

פטרבורג והביא מחזורים וספר-תורה. אווירה של תשרי עמדה בחלל האוויר והכול היה מוכן לימים הנוראים.

הגיע ליל היום הראשון של ראש-השנה. קהל רב נהר לבית-הכנסת - קשישים שעוד הספיקו לשרת בצבאו של ניקולאי הראשון, אנשים בגיל העמידה, צעירים וילדים - כמעט כל הקהילה כולה. הכול היו נרגשים, בעיקר אותם קנטוניסטים שזכרו את תפילות החגים משנות ילדותם, בבית אבא.

התפילה התנהלה היטב ובסיומה ניגשו רבים להודות לר' ירחמיאל על ההתעוררות הרוחנית שחשו בזכותו, ואחר-כך מיהרו הכול לבתיהם לסעודת החג.

למחרת, לעת תפילת שחרית, שוב התמלא האולם מפה אל פה. תחילה התרכזו האנשים בתפילה כאמש, אך לאט-לאט פחת הריכוז, המתח התפוגג וקולות אנשים משוחחים החלו להפריע להתנהלותה התקינה של התפילה.

תפילת שחרית וקריאת התורה נסתיימו, והנה הגיעה שעת התקיעות. ר' ירחמיאל חשש כי ברעש השורר בבית-הכנסת לא יוכלו הכול לשמוע היטב את התקיעות. סידר את הטלית על פניו ופסע מדודות לעבר הבימה. ובעוד השופר בידו האחת, חבט בידו השנייה על הבימה בניסיון להשתיק את הקהל. תחילה גברה ההמולה על קול החבטה, ורק לאחר כמה חבטות נוספות השתרר שקט. ר' ירחמיאל תקע בשופר, והתקיעות נשמעו היטב באולם, אך טעם חמצמץ של כישלון נותר

החסיד ר' ירחמיאל חדש, שנמנה עם בוגרי ישיבת תומכי-תמימים בליובאוויטש, נשלח על-ידי כ"ק אדמו"ר הרש"ב לפטרוזקוקצק. עיירה זו, שהייתה קרובה לגבול רוסיה-פינלנד, שימשה למגורי קנטוניסטים יהודים, בכירים, ששירתו עשרים וחמש שנים בצבא הצאר, ולאחר ששוחררו הקימו משפחות ועברו לגור באותה עיירה.

בעיירה סגורה זו נאסר על יהודים מן השורה להתגורר, אך מכיוון שהקנטוניסטים ביקשו רב, הורשה ר' ירחמיאל לבוא ולהתגורר בעיירה זו עם אשתו וארבע בנותיו.

כשהגיע לעיירה, ערכה קהילת הקנטוניסטים קבלת-פנים חמה לרבה החדש, שיכנה אותו בדירה זמנית והודרוה להתחיל בבניית בית-כנסת לקהילה ובית מגורים למשפחת הרב.

משפחת הרב התערתה היטב בחיי הקהילה - דאגה לכשרות, לשחיטה, למקווה-טהרה, לבריתות-מילה ולכל שאר ענייני היהדות במקום. הימים חלפו במהירות, וכשהגיע חודש אלול נשמעו בבקרים תקיעות-שופר לאחר התפילה.

ראש-השנה התקרב ובניית בית-הכנסת טרם הסתיימה. הזמין אליו ר' ירחמיאל את ראשי הקהילה ומנהיגיה להתייעצות דחופה. אלה האירו לו פנים והבטיחו לסייע בכל הדרוש, לקראת החגים. הם שכרו אולם גדול לתפילות, שיפצו את המקום והקימו בו מחיצות להפרדה בין נשים לגברים; הקימו גם בימה; החליפו את המנורות וניקו את המקום. בינתיים יצא ר' ירחמיאל לס'

הגיע ליל היום הראשון של ראש-השנה. קהל רב נהר לבית-הכנסת - קשישים שעוד הספיקו לשרת בצבאו של ניקולאי הראשון, אנשים בגיל העמידה, צעירים וילדים

יום
סעודה

הלכה למעשה

7 ספרים

שיצאו לאור, עוד 10 ספרים בתכנון
- מעולם לא היה קל יותר ללמוד
לקראת החגים או לקראת שבת

הצטרפו כעת וצברו זכויות

קנו לכם מניות הכי טובות
בימים המסוגלים לעשירות:
בטל: 058-7207770

סרקו את הברקוד

תחילה גברה ההמולה על
קול החבטה, ורק לאחר כמה
חבטות נוספות השתרר שקט. ר'
ירחמיאל תקע בשופר, והתקיעות
נשמעו היטב באולם, אך טעם
חמצמץ של כישלון נותר בפיו
ודמעות נקוו בזוויות עיניו

כפיו ודמעות נקוו בזוויות עיניו.
חשב ר' ירחמיאל שאיש לא הבחין בצערו,
אך הוא טעה. אחד המתפללים, פוגל שמו,
שימש בזמנו רופא צבאי בכיר בצבאו של
הצאר ניקולאי, ועתה זכה לכבוד גדול מעמיתיו
הקנטוניסטים. הלה הבחין במתרחש וראה את
מצוקתו של ר' ירחמיאל. המתין פוגל בסבלנות,

טכנולוגיה והלכה

באדיבות 'מכון מדעי טכנולוגי להלכה'

שימוש בשבת בכיריים של גז בבניין שבו קיים 'מאייד'

...

שאלה: ביום שישי האחרון היתה הפסקת חשמל אצלינו בגבעת שאול וגיליתי דבר חדש שלא היה גז בכיריים. וזאת לא מחמת שנגמר הגז, אלא שיש לנו צובר קטן יחסית לבנין הגדול, והצמידו לו מכשיר שנקרא 'מאייד', שבעצם כל תפקידו הוא לחמם את הגז, כדי שיעלה למעלה לקומות הגבוהות, אבל אם יש הפסקת חשמל, והמאייד לא פועל - הגז לא עולה למעלה.

מה שאומר שמי שמקפיד על גנרטור ומחמם את המאכלים בבלעך, בעצם גם הוא משתמש בחשמל על ידי המאייד, ודומה למה שמצינו במשאבות המים. אשמח לשמוע הוראתכם בזה.

תשובה: לאחר בירור הנושא התברר לנו כדלהלן:

בבלוני גז או בצוברים שבבניינים קטנים, כמות הגז אשר בשחרור הלחץ ממנה הופכת מנוזל לגז הינה כזו המספיקה לתצרוכת הסטנדרטית המבוקשת. לעומת זאת, בבניינים מרובי דירות וגבוהים במיוחד, הלחץ הנוצר אינו יכול לספק את כל הצרכים, ובפרט כאשר ישנן גם מערכות חימום מים בגז (יונקרס) וכדו'.

לשם כך, מתקנים מערכת מיוחדת, הנקראת 'מאייד', אשר היא מחממת בשעת הצורך כמות קטנה של גז, באמצעות גוף חימום המביא את הגז עד לטמפרטורה של 60 מעלות. החימום הוא שיוצר את החילוף וההפיכה מנוזל לגז, ובכך הוא תורם לתהליך ההמרה הטבעי את התוספת שלו לאיור, כאשר כתוצאה מכך מושג הלחץ הנדרש.

נוסף על כך, ישנם במערכת זו גם ברזים חשמליים למקרי תקלה. הברזים הללו הינם מסוג

'נורמלי קלוז', דהיינו שהחשמל מחזיק אותם במצב פתוח, וכאשר ישנה הפסקת חשמל אזי הברזים הללו נסגרים בכח קפיץ, מאחר שהמנוע המתנגד לקפיץ מפסיק לקבל חשמל (המערכת בנויה באופן הזה מטעמי בטיחות).

מעתה, ההשלכות ההלכתיות לעניין המבקשים להימנע משימוש בחשמל בשבת הן, כי לגבי הנקודה השנייה, שהחשמל מחזיק את הברזים פתוחים, ולכן במקרה של הפסקת חשמל נפסקת גם אספקת הגז, אין צורך להחמיר, שכן החשמל אינו משמש כלל כמרכיב באספקת הגז המשמש לבישול או לחימום, והוא רק מאפשר את אחזקת הברזים פתוחים.

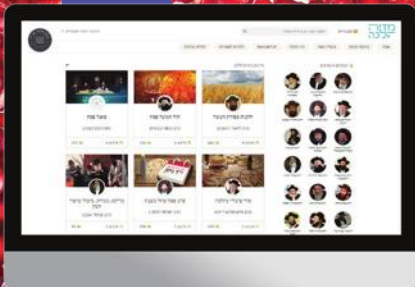
אולם לגבי הנקודה הראשונה, יש צורך בשימוש בחשמל לשם חימום הגז ב'מאייד', והוא משמש בהחלט כמרכיב באספקת הגז, אלא שמחד גיסא מדובר במרכיב לא מרכזי במיוחד, שבכל רגע נתון יש לנו ספק גדול לגביו אם אכן יש צורך באותה שעה בחשמל וב'מאייד' להשגת הלחץ הדרוש ואם הוא בכלל פועל, אך מאידך כאשר משתמשים בכיריים של הגז למשך כל השבת, או מרבית שעות השבת, בהחלט יש להניח כי מן הסתם יהיה צורך לעתים גם בחשמל המפעיל את ה'מאייד', למרות שיתכן כי בשימוש סטנדרטי בגז בבניינים המאכלסים שומרי שבת הצורך ב'מאייד' פוחת מאד בשבתות, ובוודאי שיש גם הבדל לעניין זה בין חודשי הקיץ לחודשי החורף שבהם יש שמשמששים בגז גם לחימום, והדבר אכן דורש בדיקה יסודית.

לדעתנו, על כל אחד שמקפיד שלא להשתמש בחשמל בשבת ויש במקום מגוריו 'מאייד' לגז לשאול את רבותיו האם ניתן במצב שכזה להשתמש בכיריים של הגז להטמנת מאכלי השבת ואם יש מקום להקל בזה.

מדירה הלכה

מדירה
הלכה

כל התורה על מסך אחד

מאות שיעורי וידאו ופודקאסטים
שגרפו מאות אלפי צפיות והאזנות

הצטרפו כעת וצברו זכויות

קנו לכם מניות הכי טובות
בימים המסוגלים לעשירות:
בטל: 058-7207770

סרקו את הברקוד

> זכרים ונעשים המשך מעמוד 11

ומיד בסיום התפילה עלה אל הבימה והסה את הקהל בחבטה עזה על התיבה. מיד השתקו הכול.

"רבתי", רעם קולו, "ככה לא מתפללים. קצת כבוד לקדושה! קצת כבוד ליהדות! רוצה אני כי כל מי ששירתו בצבא במסגרת הקנטוניסטים יבואו מחר לאולם התפילה לבושים במדיהם הייצוגיים - נקיים ומסודרים - וידאגו שגם בני-משפחותיהם יבואו עמם".

למחרת היה בית-הכנסת מלא עד אפס מקום. במיוחד בלטו הקנטוניסטים, שהגיעו לבושים במדיהם הצבאיים המגוהצים, ואף נשאו את האותות והעיטורים שבהם זכו במרוצת שנות שירותם הרבות. נעליהם היו מצוחצחות וכומתות צבאיות חבושות על ראשיהם בזווית מדוייקת.

התפילה החלה בלא כל הפרעות וכך הגיעו לתקיעות. קודם שעלה ר' ירחמיאל לבימה, לתקוע בשופר, הקדימו פוגל בנאום קצר משלו: "חיילים!", פתח ואמר, "עשרים וחמש שנים שירתנו בצבא, התאמנו אלפי שעות, עברנו מלחמות וימים קשים - והכול בשביל מי? בשביל מלך בשר-ודם. האם לא נוכל לעמוד כך לפני מלך-מלכי-המלכים הקב"ה?!"

פוגל פקד על לובשי המדים להתייצב דום, בקומה זקופה, כבמסדר צבאי. לאחר שהכול הסתדרו כחיילים במסדר, פנה פוגל אל ר' ירחמיאל ואמר לו: "עכשיו תקע!". התקיעות התנהלו הפעם למופת.

מאז אותו יום של ראש-השנה אימצה לה קהילת פטרוזקוצק מנהג מיוחד - לשמוע את תקיעות השופר במדים, כך שנה אחר שנה. ברבות הימים, כשסיפר ר' ירחמיאל חדש את פרשת המדים והתקיעות לכ"ק אדמו"ר הריי"צ, העלה הסיפור נהרה של שמחה על פני הרבי. ניכר היה עליו כי תמימותם הכובשת של הקנטוניסטים שבתה גם את ליבו.

הרב משה קורנוויץ

רב קהילת חב"ד רמת בית שמש ד'
וחבר מכון הלכה חב"ד

על השחיטה

קירוב מיתת הבהמה אחר השחיטה (חלק ד')

והנה יסוד שיטת העיטור הוא דס"ל כגירסת רש"י [בחולין ק"ג ע"א] "אמר שמואל משום ר' חייא השובר מפרקתה של בהמה קודם שתצא נפשה הרי זה מכביד את הבשר וגוזל את הבריות ומבליע דם באברים. איבעיא להו היכי קאמר מכביד את הבשר וגוזל את הבריות משום דמבליע דם באברים הא לדידיה שפיר דמי או דלמא לדידיה נמי אסור? תיקו". היינו דהחשש הוא שע"י ששובר את מפרקתה לפני שגומר הדם לצאת באופן הרגיל הוא נבלע באברים ושוב לא יצא אף ע"י מליחה. וזה לא כגירסת הרי"ף שם, ועוד שהספק הוא רק כשבא לאוכלו חי ולא חששו כלל שאף ע"י המליחה הדם לא יצא.

א"כ לכאורה שיטת רש"י ופסיקת הרמ"א אינם מובנים: כיצד התיר לזרז מיתת הבהמה ע"י שמכה על ראשה ולא חשש למש"כ שכאשר שובר מפרקת - לא תוציא את כל דמה ולא תועיל לה מליחה?

במדור הבא נביא דעות שונות לתיאור הסתירה בשיטת רש"י ובדברי הרמ"א.

בהמשך למבואר במדור הקודם, שנחלקו השו"ע והרמ"א האם יש להחמיר רק לכתחילה כדעת רש"י (שהיה במיעוט בתרא (אחר השחיטה) אסורה), או אף בדיעבד, הנה הרמ"א [הנ"ל] סובר להחמיר אף בדיעבד, כתב ע"פ שיטת רש"י וז"ל: "ולכן אם לאחר ששחט רוב שנים שוהה הבהמה או העוף למות יכנו על ראשו להמתיו, ולא יחזור וישחוט".

ונתקשו הפוסקים בדבריו, שהרי בסי' סז סעי' ג פוסק הרמ"א "י"א שיש לזוהר לכתחלה לשבור מפרקת הבהמה או לתחוב סכין בלבה כדי לקרב מיתתה משום שמבליע דם באברים (בנימין זאב וב"י בשם שבולי קט)".

והוא כשיטת בעל העיטור שמביא הטור שם "לפי שהדם מתעורר לצאת בשעת שחיטה וכששובר מפרקתה אינה יכולה לזנק להוציאו וחוזר ונבלע באברים אבל ע"י מליחה מותר אפילו לקדירה ובעל העיטור כתב דאפילו במליחה אסור שאין המלח מפליטו ונשאר בו מדם הנפש ואסור וא"א הרא"ש ז"ל לא כתב כן".

הרב משה קורנוויץ הוא הרב נותן הכשרות של מוצרי העוף והבשר "תפארת אנ"ש", במסגרת זו הרב מפקח שמלבד ההיזור על שוחטים חסידיים יבוצעו ההיזורים ההלכתיים המופיעים בסדרת טורים אלו.

יסודות לחיים

המיזם שחולל מהפך

בהכנת החתנים והכלות לחיים, מגיעים מוכנים לחיים עם יסודות בגשם וברוח

הצטרפו כעת וצברו זכויות

קנו לכם מניות הכי טובות בימים המסוגלים לעשירות: בטל: 058-7207770

סרקו את הברקוד

סמס לרב

smslarav.co.il

הרב משה קורנוויץ

רב קהילת חב"ד רמת בית-שמש ד' וחבר מכון הלכה חב"ד

אלו מאכלים נוהגים שלא לאכול בראש השנה?

אין אוכלים דברים מרים וחמוצים בראש השנה, ואין מבשלים בחומץ, אך מותר להשתמש בלימון וכדומה לטיבול, כל זמן שהמאכל אינו נעשה חמוץ. כמו כן אין אוכלים אגוזים, כי הם מרכיבים את הכחוכחים בגרון וכדומה, והרי זה גורם להסחת הדעת בשעת התפילה. יש מחמירים שלא לאכול מאכלים חריפים.

מקורות: מט"א סתקפ"ג ס"ג, שו"ע אדה"ז שם ס"ב וס"ו, קיצושי"ע סקכ"ט ט"ט, לקט-יושר הל' ר"ה ט, ואם יש במאכל מעט תבלין חריף אשר אינו נרגש בפה כדבר חריף, אלא הוא נועד רק כדי להוסיף טעם במאכל, מותר (ערוה"ש או"ח סתקפ"ג ס"ג).

הרב יוסף יצחק זלמנוב

מורה-צדק, צפת וחבר מכון הלכה חב"ד

האם אפשר לישון במוצאי-שבת לפני סליחות?

אפשר לישון ולקום לסליחות, את הסליחות אומרים אחרי חצות.

לפני ההליכה לישון יקרא ק"ש שעל-המיטה. כאשר קם משנתו יטול ידיו ויברך 'על נטילת ידים', ויאמר אחר חצות הלילה ברכות השחר וברכות התורה. וכשיאיר היום, טוב שיטול ידיו שוב בלא ברכה. אם הולך לישון פעם נוספת לאחר אמירת הסליחות, יאמר 'המפיל' ללא שם-ומלכות בפתחה ובחתימה. וכשקם משנתו, יטול ידיו ולא יברך שוב.

מקורות: ראה מט"א סתקפ"א ס"א "משכמיו...", וראה שו"ע אדה"ז או"ח סמ"ז ס"ח אודות ההנהגה במי שישן קודם חצות.

מהנעשה במכון

כל מה שאתם צריכים לדעת על ראש השנה

כמידי חג ומועד, גם לקראת ראש השנה, מכון הלכה חב"ד מוציא תרשימים מפורטים עם כל מה שצריך לדעת על ערב ראש השנה, ראש השנה ועשרת ימי תשובה. בתרשימים אלו נעזרים אלפי יהודים מהארץ והעולם ועשרות רבני קהילות ושולוחים הצריכים להעביר לקהילותיהם בתמצות את ההלכות הנצרכות לימים הנוראים.

בנוסף לתרשימים המורחבים, בעקבות התגובות הנלהבות שהגיעו לאחר תקופת בין המיצרים, המכון משקיע בשנה זו באופן מיוחד בהפקת תרשימים קצרים שיתנו בתמצות את עיקרי הדברים.

מכון הלכה חב"ד מברך את כל קוראי העלון, שנזכה עוד השנה לשמוע את קול שופרו של משיח בבית המקדש השלישי תיכף ומיד ממש

לשנה טובה תכתבו ותחתמו.

לצפייה בתרשימי ראש השנה ועשרת ימי תשובה סרקו את הברקוד

סמינר ראש השנה

לקראת ראש השנה הבא עלינו לטובה, מכון הלכה חב"ד מגיש לפניכם סמינר הכנה לראש השנה. בסמינר תמצאו את כל מה שאתם צריכים לדעת על הלכות ומנהגי החג. הסמינר מוגש על ידי הרבנים: הרב ברוך בועז יורקוביץ, הרב ברוך לבקיבקר, הרב מנחם מענדל הראל, הרב יוסף אברהם פיזם, הרב שמואל מקמל, הרב מנחם כהן, הרב מיכאל שלמה אבישיד והרב איסר שפרינגר.

לצפייה בסמינר באתר מדיה הלכה סרקו את הברקוד.

חדש! מהדורת כ"ס

מחיר מיוחד לכמויות לשלוחים ומוסדות 058-7207-770

ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות ובאתר סמס לרב

חודש החגים הלכה למעשה

ותחיינה

מחיים את הבית החסידי

ליווי של מאות זוגות בשלום בית וטיפול בכ-60 זוגות מאותגרי פוריות

הצטרפו כעת וצברו זכויות

קנו לכם מניות הכי טובות בימים המסוגלים לעשירות: בטל: 058-7207770

סרקו את הברקוד

ר' אלימלך טהאלער, בית שמש

מה הערך המוסף שהמכון נותן לך? חוץ מכל התוכן העצום שהמכון מביא מעבר להנגשת ההלכה, מספרי הלכה למעשה ועד סמס לרב, עצם זה שיש גוף שמאחד ומגבש את הרבנים ומעניק סמכות תורנית איכותית בחב"ד, שאכפת לה מהקהל, שקשובה לו, נגישה לו - זה נותן הרבה מאוד לנו כחסידיים ולי כאברך וכראש משפחה ומעניק חינוך טוב לילדים - שיש למי לפנות.

האם אתה מרגיש שהתרומה למכון מחזירה את ההשקעה בגשמיות/ברוחניות? כמה שאני נותן, זה מינימום של הכרת הטוב שאפשר להעניק למכון על הפעילות העניפה שהוא עושה ובוודאי שהיא שווה את ההשקעה בכפל כפליים.

כמה מילים לסיום אני מאחל למכון הלכה חב"ד עוד שנים רבות של צמיחה והתפתחות לאופקים חדשים (נוסף על הקיים), ונוכח שהיה פעולות אלו ה'מכה בפטיש' להבאת הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש!

מעוניינים לשתף גם בחוויות משירותי המכון? שלחו מייל לכתובת yair@smslarav.co.il

הלכות תקיעת שופר למעשה

כללים בתקיעת שופר

- **כל יהודי** צריך לשמוע בכל אחד משני ימי ראש השנה 30 קולות (תשר"ת שלוש פעמים, תש"ת שלוש פעמים ותר"ת שלוש פעמים).
- **כל סוגי הקולות כשרים בשופר** (בין קול דק או עבה או עמום) אפילו אם צורת הקול משתנה במהלך אותה תקיעה.
- **כל אחד מהקולות** – 'תקיעה', 'שברים', 'תרועה' – צריך להיות **בנשימה אחת**, בלי הפסקה באמצע.
- **אם הפסיק** בנשימה, או בהוצאת אויר מהשופר ללא קול – יתחיל שוב מתחילת אותו קול.
- בתרועה – אם הפסיק (בנשימה או בהוצאת אויר ללא קול) לאחר שכבר תקע שלוש טרומיטין – יתחיל שוב מתחילת אותו סדר (תשר"ת / תר"ת).
- **אין לתקוע שתי קולות** כגון – 'תקיעה' ו'שברים' **בנשימה אחת**, אלא יפסיק בנשימה בין קול לקול. ואם לא הפסיק בנשימה יחזור ויתקע.
- **שברים תרועה בסדר תשר"ת**: בתקיעות מיושב – לכתחילה צריך לתקוע בנשימה **אחת**, אך בהפסק 'משהו' ביניהם. דהיינו, לעצור מעט בין ה'שברים' ל'תרועה'.
- בתקיעות מעומד' (התקיעות שבתפילת מוסף) יש לתקוע את ה'שברים תרועה' **בהפסק נשימה** ביניהם.
- תקיעות ליחיד – במבצעים' או מי שאינו יכול לבית הכנסת – דינם כתקיעות מיושב.

"תקיעה"

- **בסדר תשר"ת** אורך התקיעה צריך להיות לפחות כאורך השברים והתרועה יחד, כלומר, כאורך 18 קולות קצרים ("טרומיטין"). ומנהגנו להאריך בתקיעה האחרונה בכל אחד מסדרי תשר"ת כשיעור כל השברים תרועה ותקיעה.
- **בסדר תש"ת** התקיעה צריכה להיות כאורך השברים.
- **בסדר תר"ת** התקיעה צריכה להיות כאורך התרועה.
- **"תקיעה גדולה"**: נוהגים להאריך בתקיעה האחרונה.

"שברים"

- **שלושת השברים** למנהגנו תוקעים שלוש קולות ומחצה. צורת הקול איננה קול פשוט, אלא קול עולה ויורד.

"תרועה"

- התרועה: יש לתקוע תשעה (לכל הפחות) קולות קצרים (טו טו טו טו טו טו טו טו).

טעות בתקיעות

- כאשר לא תקע כהלכה – בחלק מהמקרים צריך לחזור לתחילת אותו קול שנכשל בו (תקיעה / שברים / תרועה); ובחלק מהמקרים צריך לחזור לתחילת הסדר (תשר"ת / תש"ת / תר"ת):
- **התחיל לתקוע תרועה במקום שברים בסדר תש"ת** – יחזור לתחילת הסדר.
- **התחיל לתקוע שברים במקום תרועה בסדר תר"ת** – יחזור לתחילת הסדר.
- **התחיל תרועה לפני סיום ה'שברים' בסדר תשר"ת** – אם לא נשם ביניהם יחזור לתחילת השברים; אם נשם ביניהם יחזור לתחילת הסדר.
- **התחיל לתקוע (תקיעה / שברים / תרועה), והפסיק לפני שיעור הקול הכשר בנשימה. או שניסה לתקוע את הקול הנכון אך לא עלתה בידו ויצא קול פסול** – יתחיל שוב מתחילת אותו קול. אלא אם כן התחיל תרועה וכבר הריע שלושה טרומיטין, שאז צריך להתחיל מתחילת הסדר.
- **סיים את הקול (תקיעה / שברים / תרועה) כהלכה, והפסיק בנשימה והתחיל שוב אותו קול** – יחזור לתחילת הסדר.
- **אם נזכר בטעותו כאשר כבר עומד בסדר אחר** – יסיים את הסדר שעומד בו, ולאחר מכן ישלים את הסדר שטעה בו. ואין חיסרון בכך שהקדים את הסדר המאוחר. כגון: מי שבאמצע תש"ת נזכר שטעה בתשר"ת – ישלים את התש"ת, ויתקע תשר"ת.
- **בכל מקרה שצריך לחזור** – יפסיק בנשימה בין הקול המוטעה לקול הכשר.

התקיעה	הטעות	הדין
בכל סוגי הקולות	תקע שני קולות בנשימה אחת	אם לא הפסיק כלל ביניהם, יפסיק עכשיו בנשימה ויחזור עליהם.
תקיעה ראשונה	בכל מקרה שלא יצא טוב	חוזר ותוקע.
'שברים' תרועה' בתשר"ת	תקע פחות מג' שברים והתחיל להריע	אם לא הפסיק בנשימה בין השברים לתרועה, יפסיק עכשיו בנשימה ויחזור לתקוע שברים תרועה שוב, ואם הפסיק בנשימה (בין השברים לתרועה) יחזור לתקיעה ראשונה.
	אם לא יצאו טוב השברים	יפסיק בנשימה, ויחזור שוב על השברים.
	אם יש ספק בכשרות השברים	יפסיק בנשימה ויחזור לתקיעה ראשונה. ולא יחזור רק על שברים, כי הוא הפסק ולא יצא
	תקע קול אחד אחר במקום שברים, אפילו קול אחד קצר של תרועה או תקיעה	יפסיק בנשימה ויחזור לתקיעה ראשונה.
שברים	תקע ג' שברים פעמיים, או הוסיף שבר על הג' שברים בהפסק נשימה ביניהם	יפסיק בנשימה ויחזור לתקיעה ראשונה.
תרועה	אם לא יצא התרועה כראוי	בסדר תשר"ת: יפסיק בנשימה ויתקע שוב שברים תרועה. בסדר תר"ת: יפסיק בנשימה ויתקע שוב תרועה.
	אם תקע ג' כחות של תרועה והפסיק.	לכתחילה, יחזור לתקיעה ראשונה.
	הוסיף עוד כח / כוחות (טרומיטין) של תרועה בהפסק נשימה ביניהם	יפסיק בנשימה ויחזור לתקיעה ראשונה.
	תקע קול אחד במקום התרועה	יפסיק בנשימה ויחזור לתקיעה ראשונה.
תקיעה אחרונה	אם לא יצא טוב	יפסיק בנשימה ויחזור עליה שוב.
	תקע קול אחד במקומה (כגון התחלה של תרועה או שברים)	יפסיק בנשימה ויחזור לתקיעה ראשונה.

מקורות: שו"ע אדה"ז סי' תקצ. נ"כ השו"ע שם. וראה שלחן מנחם ח"ג סי' רפו וראה עוד ספר הלכה למעשה מועדים תשרי (מהדורת תש"פ) פ"ז, ושי"ן.

כתיבה ועריכה: הרב אייל פלד. הגהה: הרב מיכאל שלמה אבישיד, הרב משה קורנוויץ, הרב מנחם מענדל הלפרין.

100% זכויות

סקרנו בפניכם בעלון זה על קצה המזלג את פעולות "מכון הלכה חב"ד". הפעילות האדירה מתאפשרת בזכות ולזכות כל אחד ואחת מהתומכים בבחינת "יששכר וזבולון" בימים אלו ימי סגולה של חודש אלול בו הרבי מגלה שמי שמתחייב לצדקה בפועל לשנה הקרובה זוכה לעשירות כפשוטו, זה הזמן הטוב ביותר להצטרף למהפכה באופן של "לכתחילה אריבער"

סקרו את הברקוד

קנו לכם מניות הכי טובות
בימים המסוגלים לעשירות:
בטל: 058-7207770

**הצטרפו כעת
וצברו זכויות**

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד